

Polinomis i codis

Competències que s'avaluen: C6 i C7.

En la teoria moderna de codis es fan servir polinomis per xifrar. Qualsevol transferència bancària, identificació amb password (com per exemple instagram, twitter, facebook, google, etc) o connexió a una xarxa wifi passa pel xifratge relacionat amb la divisió de polinomis. És un procés complicat i que té una base teòrica molt abstracta. No obstant, en aquest exercici veurem una versió simplificada dels conceptes més elementals que hi intervenen.

Qualsevol missatge es pot traduir a una seqüència de nombres, i qualsevol seqüència de nombres es pot interpretar com els coeficients d'un polinomi. Per exemple, els nombres 12301 es poden interpretar com els coeficients d'un polinomi de grau 4:

$$x^4 + 2x^3 + 3x^2 + 1$$

Fixeu-vos que el terme de grau 1 no hi apareix perquè el coeficient corresponent és 0.

Per tal de xifrar s'estableix una clau, per exemple la clau 11, que correspondria al polinomi $x + 1$. Aquesta clau ens permet xifrar un nombre simplement multiplicant els dos polinomis corresponents. Per exemple, el missatge 1320 en la clau 11 esdevé

$$\underbrace{(x^3 + 3x^2 + 2x)}_{1320} \cdot \underbrace{(x + 1)}_{11} = \underbrace{x^4 + 4x^3 + 5x^2 + 2x}_{14520}$$

I el missatge xifrat corresponent a 1320 és 14520.

I com podem desxifrar un missatge? Evidentment necessitarem saber la clau, i l'únic que haurem de fer és passar el missatge xifrat a polinomi i dividir entre el polinomi corresponent a la clau. Per exemple, si la clau és 11 i el missatge xifrat és 132, només caldrà dividir el polinomi $x^2 + 3x + 2$ entre $x + 1$, cosa que podem fer per Ruffini

$$-1 \left| \begin{array}{ccc|c} 1 & 3 & 2 & \\ & -1 & -2 & \\ \hline & 1 & 2 & 0 \end{array} \right.$$

i el missatge sense xifrar és 12.

Ara ens podem preguntar, i què passa si en desxifrar un missatge obtenim un residu que no és 0? Doncs diem que el residu és l'error que s'ha comès en el procés de xifratge.

- 1) Codifiqueu els següents missatges segons la clau 11
  - a) 1032
  - b) 11111
  - c) 1034

- 2) Descodifiqueu els següents missatges segons la clau 11
  - a) 1441
  - b) 1111
  - c) 12320

- 3) Digueu l'error que s'ha comès en xifrar els següents missatges segons la clau 12.
  - (a) 13441
  - (b) 121575

- 4) Esbrineu la clau que s'ha utilitzat en xifrar el missatge 1234 si el missatge xifrat ha estat 124634.